

Een beeld uit de Verdichtingsvisie Binnenstad, die onlangs is gepresenteerd. © Gemeente Eindhoven

Visie op binnenstad Eindhoven is dromerij

OPINIE

Ambities met de binnenstad zijn prima, maar de gemeente Eindhoven fantaseert er aan de hand van supervisor Winy Maas in een toekomstplan lustig op los. Dat betoogt socioloog Bas van Stokkom, woonachtig in Eindhoven en als research fellow verbonden aan de Radboud Universiteit.

Bas van Stokkom ED 17-09-20

Begin september is de Verdichtingsvisie Binnenstad Eindhoven openbaar gemaakt. Tot 2040 kunnen er binnen de Ring 21.000 woningen bijkomen, waarvan een groot deel in de binnenstad gerealiseerd moet worden. Dat vereist 'een schielsprong naar een hoogstedelijke, leefbare, groene, inclusieve stad met internationale allure'. Bovendien moet het centrum autoluw en klimaatneutraal ingericht worden en betaalbare woningen bevatten, terwijl cultuurhistorische waarden behouden dienen te blijven.

Hoewel veel van die ambities prima zijn, fantaseert het toekomstplan er lustig op los. Supervisor Winy Maas heeft er een duidelijk stempel op gedrukt. Zo wordt een visionair daklandschap met groene oases geschetst. Die 'actieve plekken op hoogte' worden publiek toegankelijk via trappen, liften of hellingbanen. Ongebruikte daken zijn ongewenst. Over de vraag of dat allemaal betaalbaar is en hoe dat alles zich verhoudt tot de woon- en werkfuncties van de betreffende gebouwen wordt geen woord gezegd. Dat veel groene ruimtes juist moeten sneuvelen voor een sterk ingebreide binnenstad blijft onvermeld.

Een upgrade van de openbare ruimte is inderdaad dringend nodig, maar waarom het Stadhuisplein opzadelen met een mammoettribune en een hemelse trap? Die pretparkformules doen juist afbreuk aan een vitaal centrum. Maar de verdichtingsvisie gaat voor een nieuwe 'Brainport Identiteit': 'de Brainport laag is de nieuwe, verrassende en bijzondere laag bovenop de Eindhovense laag'.

Duidelijke contrasten

In dat verband wordt een 'suikerklontjes typologie' opgevoerd, het toevoegen van klonten bovenop de bestaande bebouwing. Opmerkelijk is dat die nieuwe volumes steeds een andere rooilijn hebben. Ze 'dienen altijd met een setback, verdraaiing of overstek op de Eindhovense laag geplaatst te worden'. De visie pleit dan ook voor duidelijke contrasten tussen beide lagen.

Er is niets tegen contrasten, graag zelfs, maar dan uitgekiend: Blob en Lichttoren, Dynamo en de Heuvel, etc. Punt is dat de Eindhovense laag menigmaal in de verdrukking komt door de uitbundig scheve bouwmassa's die erboven prijken. Sterker, de provocerende en sarcastische bouwvolumes die Maas aanbeveelt, devalueren de stad tot een architectonische lachspiegel. De Brainport laag is dan ook flagrant strijdig met de ambitie de stad herkenbaar te houden.

Iconisch en uniek

Maas en het stadsbestuur hebben nog een verrassing in petto: de specials met een 'publiekstrekend programma'. Zij verkondigen dat een special 'in zijn verschijningsvorm iconisch en uniek in de wereld' is. Voorbeelden ontbreken maar een opgetilde Catharinakerk bovenop een hoge woonkolos zal daar wel deel van uitmaken.

Een zinsnede als 'een special hoeft qua uitstraling niet te passen in zijn omgeving' suggereert opnieuw dat er flink gerommeld mag worden in de binnenstad. Al met al blijft de filosofie rondom de Brainport-laag steken in utopische plannen die het niveau van spelerei en dromerij niet ontstegen zijn. Te hopen is dat er voldoende zelfreïnigend vermogen bestaat in de gemeente om dit gênante gefröbel naar de prullenmand te verwijzen. Voor pathetische bouwsels bestaat geen draagvlak in deze stad. Die horen thuis op een speelweide in Winy Wonderland.